Rasbiologiska

Institutet

SIFR

Statens institut för rasbiologi (Rasbiologiska institutet, även förkortat som SIFR) i Uppsala grundades 1922 i syfte att erhålla en vetenskaplig grund för rashygieniska åtgärder och var administrativt fullt självständigt till 1958.

Folkskoleseminaritet i Uppsala, numera kallat Dekanhuset

SIFR

Statens institut för rasbiologi (Rasbiologiska institutet, även förkortat som SIFR) i Uppsala grundades 1922 i syfte att erhålla en vetenskaplig grund för rashygieniska åtgärder och var administrativt fullt självständigt till 1958.

Folkskoleseminaritet i Uppsala, numera kallat Dekanhuset

Grunden till Rasbiologi - irrläran

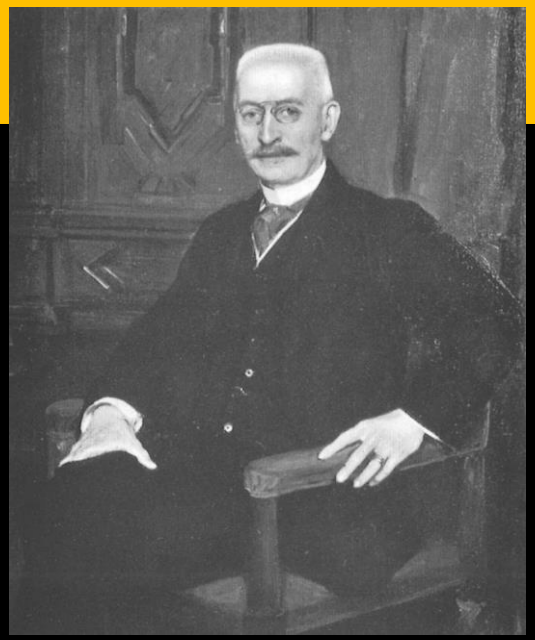

Redan 1909 hade Svenska sällskapet för rashygien bildats. I styrelsen satt Vilhelm Leche, ordförande; Olof Kinberg, vice ordförande och Vilhelm Hultkrantz, sekreterare med flera. Under 1920-talet blev den så kallade degenerationsfaran – den förmenta försämringen av folkmaterialet och "förgiftandet av samhällskroppen" ett svenskt debattämne.

Fredagen den 13 maj 1921 fick propositionen om att inrätta ett Statens institut för rasbiologi bifall i riksdagens båda kamrar. Beslutet föregicks av en kort debatt i andra kammaren, ingen i den första. Bakom riksdagsbeslutet fanns en motion, som hade framförts i riksdagens båda kamrar den 13 januari 1920 och undertecknats av ledande politiker som socialdemokraten Hjalmar Branting och högerns Arvid Lindman. Motionen bifölls 28 april samma år. Därefter gjordes en riksdagsutredning som rekommenderade upprättandet av institutet och som gick ut på remiss till universiteten under hösten 1920. Upprättandet av det rasbiologiska institutet hade politiskt stöd från riksdagens samtliga partier.

Carl Robert Lamm sponsrade Herman Lundborg, boken Svenska Folktyper. Assimilerade judar sorterades in som svensk rastyp. Östjudar inte.

Svenska folktypsutställningen var en fotoutställning som 1919 visades i Stockholm, Uppsala, Gävle, Visby och Göteborg, i syfte att främja intresset för rasbiologi.

Rasfrågor i Modern belysning Anders Zorn betalade 5000 kr till utställningen Herman Lundborg ansåg svenskarna tillhöra en högre ras. Stöd den svenska rasen ett budskap.

Tävlingen i äktsvenskt utseende där blev vinnaren Britta Nilsson från Karlskrona

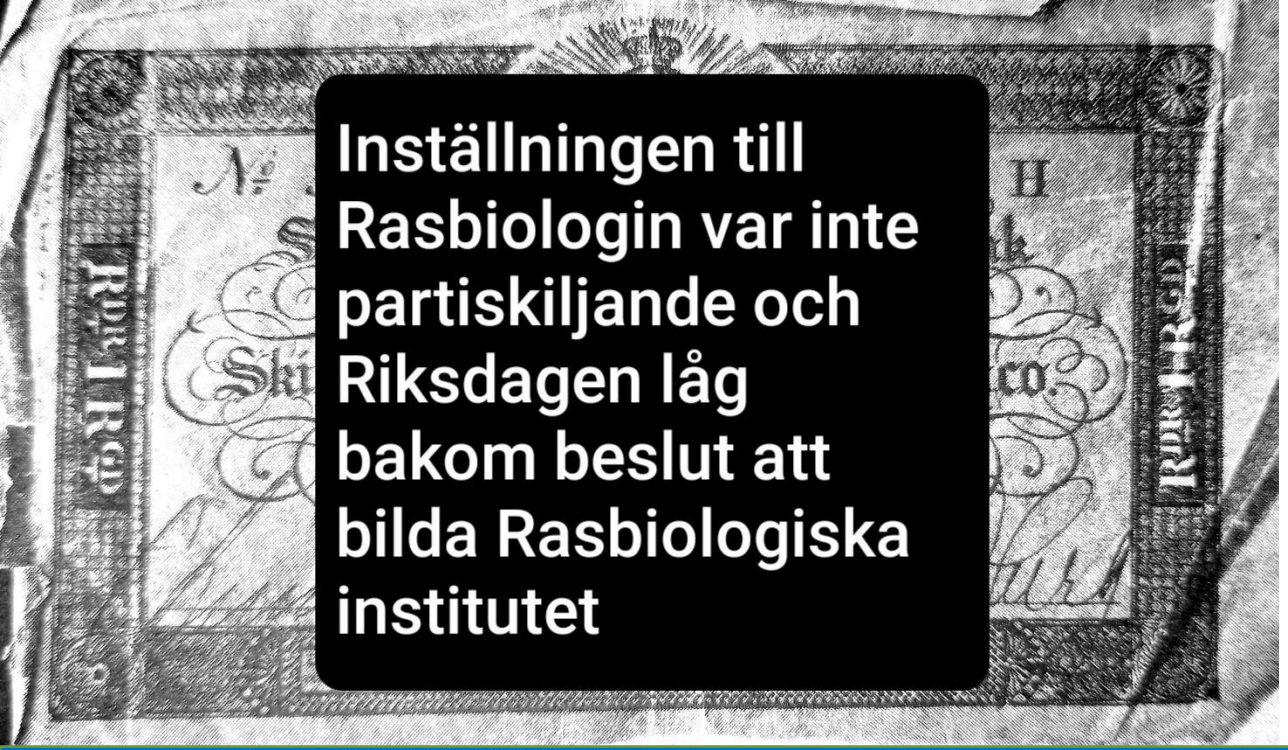

Inställningen till Rasbiologin var inte partiskiljande och Riksdagen låg bakom beslut att bilda Rasbiologiska institutet

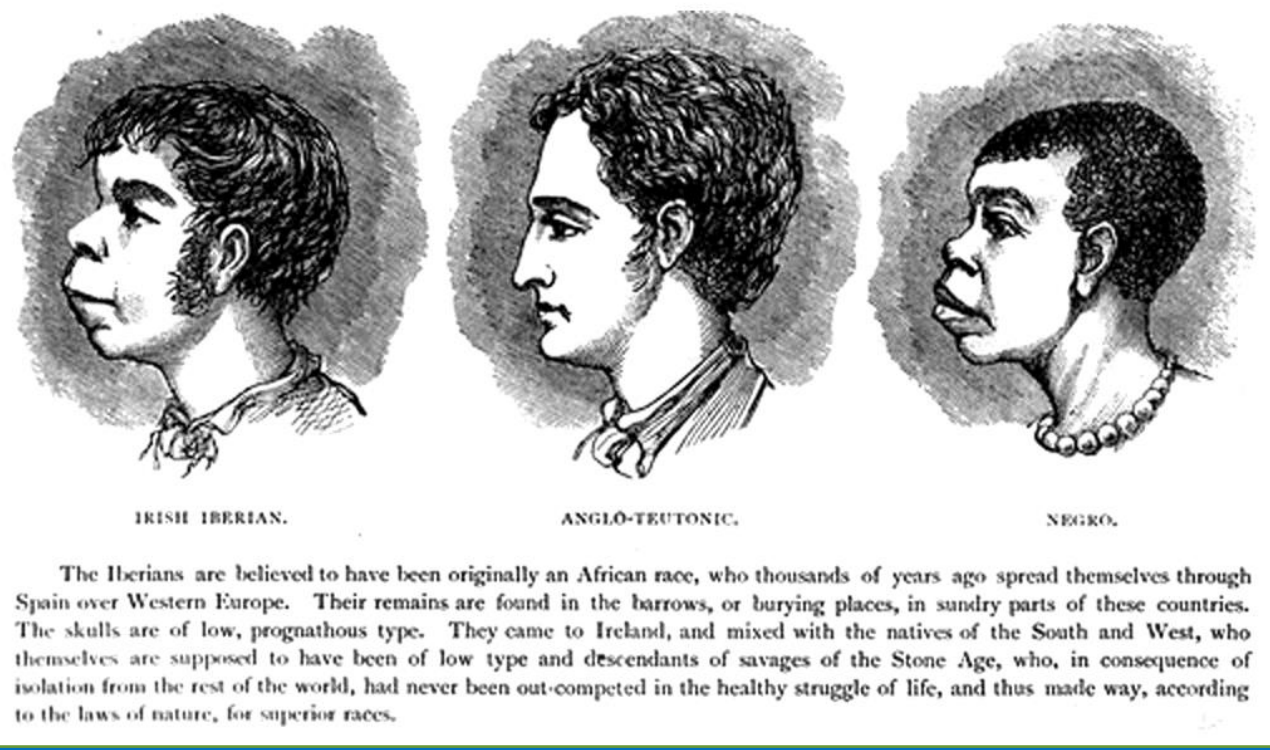

IRISH IBERIAN. ANGLO-TEUTONIC. NEGRO.

The Iberians are believed to have been originally an African race, who thousands of years ago spread themselves through Spain over Western Europe. Their remains are found in the barrows, or burying places, in sundry parts of these countries. The skulls are of low, prognathous type. They came to Ireland, and mixed with the natives of the South and West, who themselves are supposed to have been of low type and descendants of savages of the Stone Age, who, in consequence of isolation from the rest of the world, had never been out-competed in the healthy struggle of life, and thus made way, according to the laws of nature, for superior races.

Svensk Rasbiologi

År 1921 inrättades Statens institut för rasbiologi i Uppsala. Riksdagens båda kammare ansåg att ett rasbiologiskt institut skulle skydda mot inre fiender; defekta, asociala, abnorma och brottsliga människor. Institutet bestod av Herman Lundborg som chef med professors titel med en statistiker, en genealog, en antropolog samt några biträden.

Teckning av H. Strickland Constable. 1899, som visar förmodade fysiska olikheter mellan olika "raser". Teckningen publicerades i Harper's Weekly.

Herman Lundborg var Rasbiologiska institutets första chef

Herman Lundborg

Herman Bernhard Lundborg, född 7 april 1868 i Väse församling, Värmlands län, död 9 maj 1943 i Östhammar, var en svensk läkare och rasbiolog. Han var chef för Statens institut för rasbiologi (Rasbiologiska institutet) 1921–1935.

Lundborg utvecklade metoder för ”rasundersökning” inom den då introducerade vetenskapen rasbiologi. Han mätte, fotograferade, samlade och jämförde utseenden med särskilt fokus på samer och tornedalsfinnar,

Han talade bland annat om rasblandningens skadliga effekter, men trots det hade han ett förhållande med en kvinna av tornedalsk och samisk börd med vilken han först fick ett barn och sedan gifte sig.

Herman Lundborg studerade i Stockholm och vid Uppsala universitet, Karolinska Institutet och Lunds universitet, först zootomi och allmän morfologi, och därefter via psykiatrin och neurologin, ärftliga sjukdomar. Dessutom studerade han embryologi och marinbiologi i Bergen, psykiatri i Nederländerna och kriminalpsykologi i München.

Rasbiologi

Ett av Lundborgs mest lästa arbeten i rasbiologi var en undersökning av svenska värnpliktiga tillsammans med Frans Josua Linders, The racial characters of the Swedish nation. Detta arbete ansågs som hans viktigaste verk som rasteoretiker, vilket han har kommit att bli beryktad för. Han skrev även populärvetenskapliga verk i ämnet, bland annat Rasbiologi och rashygien (1914), Svensk raskunskap (1927) och Västerlandet i fara (1934). Flera översattes till tyska och en del till engelska. Hans rasideal var den svenska allmogen och dess avkomma. En viktig bit av hans teorier grundades på genealogi.

Skånsk bondefamilj. Fotografi av Axel Sjöberg, 1902.

1934 och 1941 års steriliseringslagar

innehöll bestämmelser om sterilisering av vissa psykiskt undermåliga eller med svårare sjukdom eller kroppsfel behäftade personer. I regel fordrades samtycke av den, som skulle steriliseras, samt tillstånd av Medicinalstyrelsen.

Antalet steriliseringar som rapporterats till den centrala myndigheten, Medicinalstyrelsen eller Socialstyrelsen, under åren 1935 till 1979 med uppdelning på de olika indikationerna. När det från och med 1976 inte längre behövdes tillstånd för sterilisering ökade antalet snabbt.
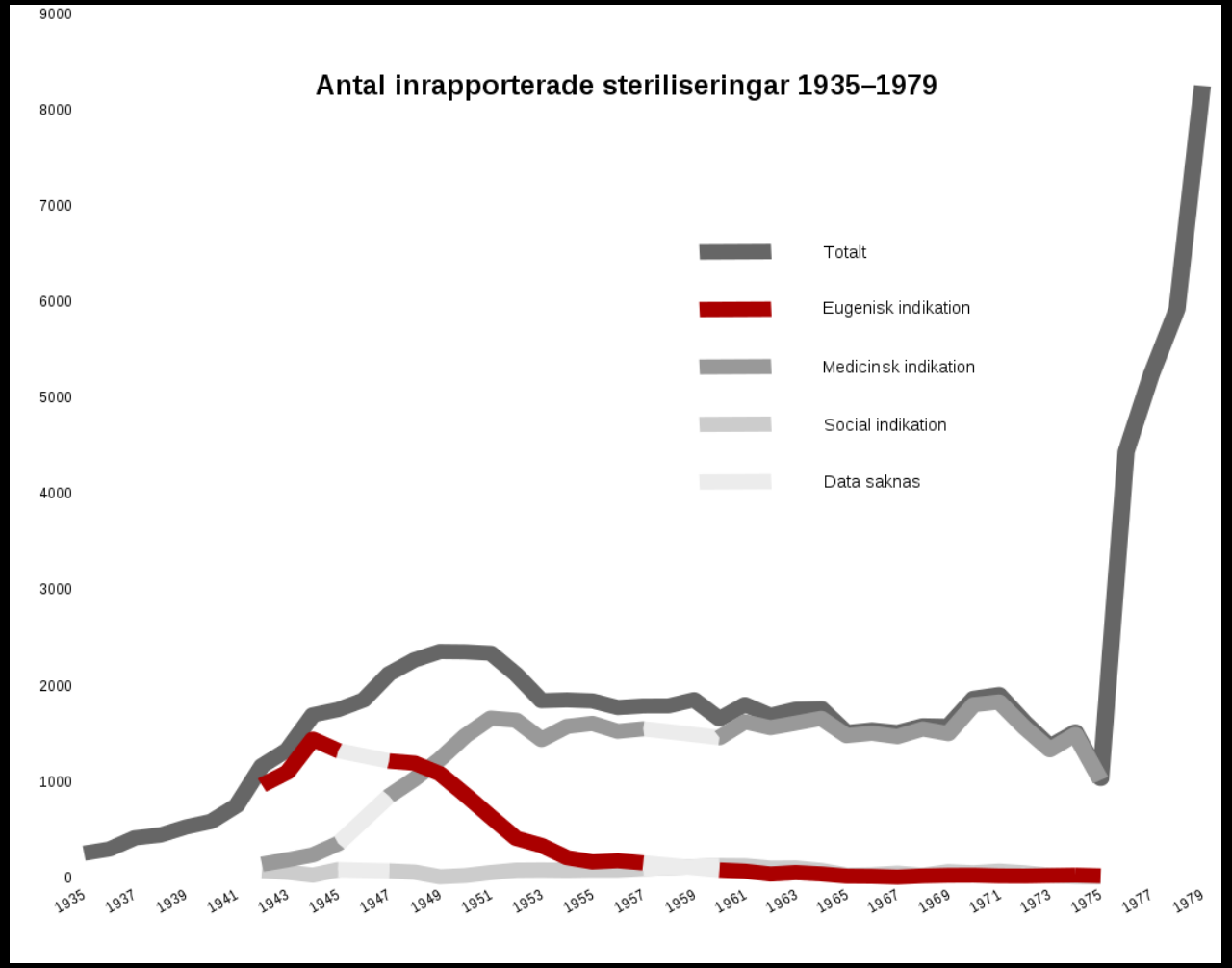
Tvångssterilisering i Sverige förekom mellan åren 1934 och 1975 med varierande grad av frivillighet.